

Invulinstructie HouVast EvaluatieTool (HET)

Met de Drie Kolommen die je tussendoor kan bijhouden is het helpend. De HET is een fijn middel voor een evaluatiegesprek met het gezin.

De HouVast EvaluatieTool (HET) is een gesprekstool. Je gebruikt de HET tijdens de evaluatiegesprekken die je voert met het gezin over de voortgang van HouVast. De HET helpt je om pas op de plaats te maken en volgende stappen uit te zetten.

Op het [platform HouVast Community](#) kan je het formulier downloaden.

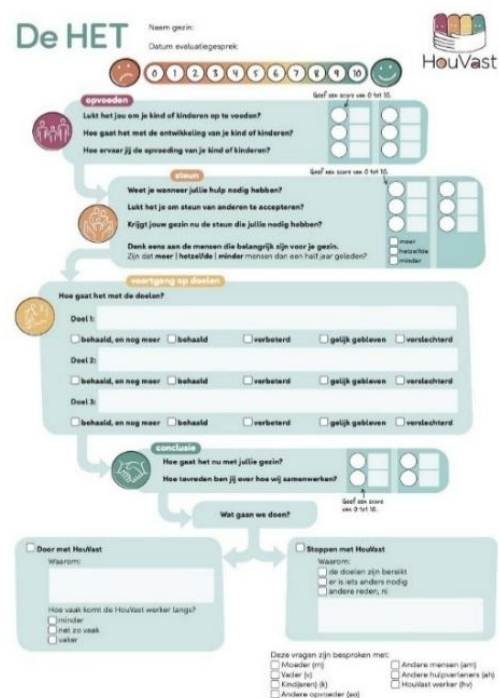
Wanneer gebruik ik de HET?

Je gebruikt de HET bij elk [evaluatiegesprek met het gezin](#) (ouders, kinderen) en liefst ook personen uit het netwerk. Het is minder geschikt voor groot overleg met de verwijzer en/of ketenpartners, maar kan wel hiertoe als voorbereiding dienen. Je bespreekt de HET in elk geval [elk half jaar](#) en bij afsluiting van HouVast. En soms, als het nodig is, bij tussentijdse evaluaties. De afspraken die binnen jouw organisatie gemaakt zijn, zijn leidend.

Hoe zit de HET in elkaar?

De HET bestaat uit 11 vragen, gebundeld in 4 clusters:

- 3 vragen over de [opvoeding](#)
- 4 vragen over de [steun](#)
- Een vraag naar de voortgang op [doelen](#)
- De [conclusies](#): waar staan we en wat gaan we nu doen

De HET

Neem gezin:
Datum evaluatiegesprek: 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kerken
Leuk het jou om je kind of kinderen op te voeden?
Hoe gaat het met de ontwikkeling van je kind of kinderen?
Hoe ervaar jij de opvoeding van je kind of kinderen?

Steun
Weet je wanneer jullie hulp nodig hebben?
Leuk het je om steun van anderen te accepteren?
Krijgt jouw gezin nu de steun die jullie nodig hebben?
Denk eens aan de mensen die belangrijk zijn voor je gezin. Zijn dit meer (hulpvrij) minder mensen dan een half jaar geleden?

Voortgang op doelen
Hoe gaat het met de doelen?

Doel 1:
☐ behaald, en nog meer ☐ behaald ☐ verbeterd ☐ gelijk gebleven ☐ verleerd

Doel 2:
☐ behaald, en nog meer ☐ behaald ☐ verbeterd ☐ gelijk gebleven ☐ verleerd

Doel 3:
☐ behaald, en nog meer ☐ behaald ☐ verbeterd ☐ gelijk gebleven ☐ verleerd

Conclusies
Hoe gaat het nu met jullie gezin?
Hoe zouden ben jij over hoe wij samenwerken?

Wat gaan we doen?

☐ Doer met HouVast
Waarom:
Hoe vaak komt de HouVast werker (angst)?
☐ minder ☐ niet zo vaak ☐ vaak

☐ Stoppen met HouVast
Waarom:
☐ de doelen zijn bereikt ☐ er is iets anders nodig ☐ andere reden, nl.:

Deze vragen zijn besproken met:
☐ Moeder (m) ☐ Andere mensen (an) ☐ Vader (v) ☐ Andere hulpverleners (an) ☐ Kinderen (k) ☐ Houvast werker (hw) ☐ Andere opvoeder (an)

Hoe gebruik ik de HET?

Je gebruik de HET als een [leidraad en hulpmiddel](#) voor je evaluatiegesprek met het gezin. Een fijn en nuttig gesprek voeren is het belangrijkste. De HET helpt je daarbij, en zo heb je meteen een goed geheugensteuntje bij het volgende evaluatiegesprek. Je kunt de HET bij het gezin achterlaten. Jij maakt een foto ten behoeve van het dossier.

Je gebruikt de HET altijd **met de Drie Kolommen** ernaast. Je pendelt heen en weer tussen de vragen van de HET en de Drie Kolommen. Elke vraag kan aanleiding zijn om iets in te vullen in de Drie Kolommen. Op de HET is geen ruimte voor opmerkingen, daar gebruik je de drie kolommen voor. Bijvoorbeeld om de sterke punten, de zorgen en de wensen of afspraken op te schrijven die tijdens het bespreken van de vragen naar boven komen. Informatie kun je verder verwerken in het follow-up plan of de evaluatie formats van de eigen organisatie.

De meeste vragen zijn **schaalvragen**. Gebruik je oplossingsgerichte gespreksvaardigheden om de schaalvragen goed te gebruiken. **Betrek kinderen** op een manier die aansluit bij wat zij aankunnen, als ze bij de evaluatie aanwezig zijn.

Ieders mening is van belang in het evaluatiegesprek. Het is fijn als het lukt om tot consensus (en een gezamenlijk cijfer) te komen bij het beantwoorden van de vragen maar dat hoeft niet! Soms blijven meningen uiteen lopen en ook dat is goed. In de onderstaande afbeelding zie je hoe je dat noteert.

Clënten vonden het een leuke en afwisselende manier om te kijken naar hun progressie en de doelen. Het zorgde voor een inzicht in waar ze staan en waar ze heen willen.

Lukt het jou om je kind of kinderen op te voeden?
 Als er **consensus** is vul je één score in. Gebruik de ronde invulvakjes in de eerste kolom. De tweede kolom en de vierkante invulvelden blijven leeg.

Lukt het je om steun van anderen te accepteren?
 Als de **meningen verschillen** dan noteer je de **laagste score** (linker rondje) **én de hoogste score** (rechter rondje) en vul je met **lettercodes** aan wie de laagste (links)/hoogste (rechts) score heeft gegeven in het vierkante vakje naast het cijfer.

Geef een score van 0 tot 10.

3 AH 7 m
 5 8 HV
 4 V

☐ meer
☐ hetzelfde
☐ minder

Hoe gaat het met de doelen?

Doel 1: ☐ behaald, en nog meer ☐ behaald ☐ verbeterd ☐ gelijk gebleven ☐ verslechterd

Doel 2:

Gebruik deze lettercodes:

Moeder – M	Andere mensen – AM
Vader – V	Andere hulpverlener – AH
Kind(eren) – K	HouVast-werker – HV
Andere opvoeder – AO	

De codes zijn nooit helemaal dekkend, de mensen die meedoen aan de evaluaties zijn immers heel divers. **Kies welke lettercode het beste past.**

Hier wat richtlijnen over hoe je de codes kunt gebruiken.

- Andere opvoeder: bijvoorbeeld een oma met een opvoedende taak, of er zijn twee moeders.
- Andere mensen: bijvoorbeeld de buurvrouw, of oma die niet opvoedt maar wel oppast.
- Andere hulpverlener: bijvoorbeeld een therapeut of een mentor.

In het evaluatiegesprek neem je de vragen door. De vragen zijn zo geformuleerd dat ze **direct de ouder(s) aanspreken**. De meeste vragen worden echter ook door anderen die bij het gesprek aanwezig zijn beantwoord. Je herformuleert de vraag dan voor hen. Verderop in dit document staat een toelichting bij de afzonderlijke vragen voor voorbeelden daarvan. Zelf beantwoord je ook veel van de vragen. Waar in de vragen 'kind of kinderen' staat kun je steeds de naam van het kind of de kinderen gebruiken.

Hoe bereid ik de evaluatie en het gebruik van de HET voor?

1. Lees de instructie door, zorg dat je snapt hoe de HET werkt en in elkaar steekt.
2. Print de HET of gebruik de invulbare pdf.
3. Vul de naam van het gezin en de datum van de evaluatie in.
4. Pak de doelen van het plan erbij en vul ze alvast in (kort en krachtig).
5. Pak het sociogram erbij die je eerder gemaakt heb.
6. Bedenk van tevoren welke punten jijzelf vooral wil inbrengen in de evaluatie.

Monitor HouVast

De gegevens die je ophaalt met de HET kunnen tevens gebruikt worden voor de **Monitor HouVast**. Om de hulpverlening en ondersteuning aan deze gezinnen te verbeteren, en om te zorgen dat we ook in de toekomst een kwalitatief goede én erkende interventie kunnen aanbieden, is het van belang om de uitkomsten van HouVast te monitoren. Wanneer we kunnen aantonen dat de inzet van HouVast daadwerkelijk leidt tot goede resultaten, kunnen we ook beter het gesprek aangaan met gemeentes en financieerders. Met afzonderlijke organisaties die HouVast uitvoeren wordt gekeken hoe gegevens van de HET gebruikt kunnen worden.

De citaten in de tekstballonnen komen van HouVast-werkers die de testversie van de HET hebben uitgeprobeerd en van feedback hebben voorzien.

Extra toelichting op de vragen

Thema: opvoeden

Lukt het jou om je kind of kinderen op te voeden?

Hier gaat het om de opvoedvaardigheden van de ouders. Passen die bij wat het kind of de kinderen nodig hebben? Alle deelnemers aan het evaluatiegesprek denken mee over een cijfer. Aan oma kun je bijvoorbeeld vragen: *Lukt het (naam vader en/of moeder) om een goede ouder voor hun kind(eren) te zijn?* Aan de kinderen kun je bijvoorbeeld vragen: *Lukt het papa/mama om een goede ouder voor jou/jullie te zijn?*

Hoe gaat het met de ontwikkeling van je kind of kinderen?

Hier gaat het om het doel van HouVast dat kinderen zich goed kunnen ontwikkelen. Alle deelnemers denken mee over een cijfer, maar voor kinderen zelf is dat misschien moeilijk.

Hoe ervaar jij de opvoeding van je kind of kinderen?

Het gaat hier om de ervaringen van de ouder(s) zelf: hoe licht of zwaar valt de opvoeding hen? Hoeveel stress geeft het hen? Alleen de ouders zelf kunnen deze vraag beantwoorden. Dus de andere deelnemers aan het evaluatiegesprek denken niet mee over het cijfer. Zij kunnen er wel vragen over stellen en hun observaties delen.

Thema: steun

Weet je wanneer jullie hulp nodig hebben?

Hier gaat het erom of de ouders signalen of triggers herkennen die erop wijzen dat er nieuwe zorgen of problemen kunnen ontstaan. Of om triggers en signalen dat bestaande zorgen of problemen kunnen toenemen. Dus de bereidheid en de vaardigheid om in de toekomst steun te vragen en te accepteren als dat nodig is. Alle deelnemers kunnen meedenken over het cijfer, voor kinderen is dit misschien moeilijk. Vraag aan de andere deelnemers bijvoorbeeld: *Weten (naam vader en moeder) wanneer zij hulp nodig hebben?*

Lukt het je om steun van anderen te accepteren?

Het gaat hier om de bereidheid om steun te accepteren: zowel formele steun van professionals als informele steun vanuit het netwerk. Denk niet te moeilijk. Iedereen heeft steun nodig en kan advies gebruiken, ook al is het maar bij kleine dingen. En voor alle ouders is het wel eens ingewikkeld om hulp bij de opvoeding toe te laten. Het is dus én doodgewoon, én best lastig. Kern is hier of het accepteren van steun (van professionals én vanuit het eigen netwerk) een belemmering vormt of juist een helpende factor is. Alle deelnemers kunnen meedenken over het cijfer. Vraag aan de andere deelnemers bijvoorbeeld: *Lukt het (naam vader en moeder) om steun van jou en van anderen te accepteren?* Vraag aan de kinderen bijvoorbeeld: *Lukt het papa en mama om iemand anders om hulp te vragen als dat nodig is?*

Krijgt jouw gezin nu de steun die jullie nodig hebben?

Hier gaat het om de kwaliteit van het steunend netwerk. Komt de steun die er op dit moment is overeen met de steun die nu daadwerkelijk nodig is? Is het teveel, te weinig of precies goed? Is er steun op die gebieden die er ook echt toe doen? Het gaat ook hier om formele en informele steun. Alle deelnemers kunnen meedenken over het cijfer. Vraag aan de anderen bijvoorbeeld: *Krijgt het gezin in jouw ogen nu de steun die zij nodig hebben?* Vraag aan de kinderen bijvoorbeeld: *Krijgt jullie gezin nu de goede steun, die past bij wat voor jullie nodig is?*

Denk eens aan de mensen die belangrijk zijn voor je gezin. Zijn dat meer – hetzelfde – minder mensen dan een half jaar geleden?

Hier gaat het om een vergelijking in tijd van de omvang van het netwerk: neemt het toe of af? Gebruik steeds het sociogram om het netwerk (nog meer) in kaart te brengen en bekijk met het gezin wat er veranderd is. Wie zijn misschien afgevallen, wie zijn erbij gekomen? Kijk ook weer naar het informele én het formele netwerk. De ouder(s) bepaalt of bepalen uiteindelijk de score: meer/hetzelfde/minder. We gaan ervan uit dat over deze vraag makkelijk consensus te bereiken is.

Thema: doelen

Hoe gaat het met de doelen?

Er is ruimte om in te vullen wat de voortgang is op de drie belangrijkste doelen uit het lopende zorgplan. Geef per doel aan in hoeverre het doel is behaald. Alle deelnemers denken mee over de score. Het bereiken van consensus is een voorwaarde om met elkaar te kunnen bepalen of HouVast stopt of doorgaat. Daarom is er op het formulier slechts ruimte voor één score.

Thema: conclusie

Hoe gaat het nu met jullie gezin?

Het gaat hier om de vraag om, alles overziend, in te schatten in hoeverre er op dit moment sprake is van een 'goed genoeg' opvoedsituatie. Dat is immers het hoofddoel van HouVast. Let op: het gaat niet om *perfect*, het gaat om *goed genoeg*! Opvoeden is rommelig, een 'shit-show', en dat ouders 'maar iets doen' hoort bij het ouderschap. Maar in dat licht kun je wel met elkaar bedenken hoe het gaat. Alle deelnemers denken mee over het cijfer. Vraag aan andere deelnemers bijvoorbeeld: *Hoe gaat het nu met het gezin?*

Hoe tevreden ben jij over hoe wij samenwerken?

Het gaat bij deze vraag om de kwaliteit van de samenwerking en de tevredenheid over de samenwerking tussen jou en de ouders/het netwerk. Dus tussen HouVast-werker en cliënt(systeem). Het gaat dus niet over de samenwerking tussen de ouders en het netwerk onderling. Alle deelnemers kunnen meedenken over een cijfer.

Wat gaan we doen?

Kies: 'door met HouVast' óf 'stoppen'. Deze vraag vormt de conclusie van de evaluatie: wat gaat er nu gebeuren? Als ouders en jij het oneens zijn of als er bijvoorbeeld nog geen besluit over genomen is, licht dat dan toe bij 'anders'.

- **Door met HouVast. Waarom:**

Geef kort en krachtig een toelichting.

- **Hoe vaak komt de HouVast-werker langs?**

We willen met deze vraag inzicht krijgen in op- en afschalen.

- **Stoppen met HouVast. Waarom:**

Kruis aan of geef kort en krachtig een toelichting.

Kruis tot slot aan wie deel hebben genomen aan de evaluatie.